

EMANET

YAEL VAN DER WOU DEN

ÇEVİREN: ŞAF AK TAHMAZ

livefa
yayınevi

Yael Van Der Wouden, yazar ve retmen. Hollanda kimliği ve Yahudilik zerine yazdığı “On (Not) Reading Anne Frank” başlıklı makalesi *The Best American Essays* 2018’de dikkate değer bir övgüye layık görüldü. Hollandada yaşıyor, yaratıcı yazarlık ve karşılaştırmalı edebiyat alanında dersler veriyor. *Emanet* ilk romanıdır.

şafak Tahmaz, İstanbul Üniversitesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü’nde lisans ve yüksek lisans eğitimi aldı. evirmenlik, editörlük ve telif hakları üzerine alışıyor. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler okuyor. Eserlerini Türkçeye çevirdiği yazarlar arasında Azaaren Ooloomi, Ivan Vladislavic, Naomi Booth, Garth Greenwell, Susan Abulhawa, Anthony Aveni ve Renata Salecl gibi isimler yer alıyor.

Söz verdiğim gibi, Bay Nijstad'a

I. KISIM

Hollanda, 1961

1

Ölgün bir kabağın kökleri altında kırık bir seramik parçası buldu Isabel. Bahar, beraberinde don dehşeti ve bir hafta kadar da sulu kar getirmişti; sebze bahçesi şimdi –yazın eşliğinde– kendi içine çekiliyordu. Fasulyeler, turplar, karnabaharlar: Kavrulmuş ve çürümüştü. Isabel dizlerinin üzerinde, eldivenli elleri ve telli şapkasıyla ölmekte olan şeyleri ayıklıyordu tek tek. Seramiğin keskin ucu eldivenini hafifçe yırttı, küçük bir delik açtı.

Yara değildi, kanamıyordu. Isabel yine de çıkardı eldivenini, avucunu gererek kesik bulmaya çalıştı. Hiçbir şey yoktu, acı da geldiği gibi gitmişti.

Eve döndüğünde suya tuttuğu seramiği, ellerini kurulamadan incelemeye koyuldu. Seramiğin bir santimlik kenarını mavi çiçekler süslüyordu, tam da kırıldığı yerde tavşan bacağından geriye kalan desen vardı. Evveliytle bir takımın parçasıydı bu tabak; annesinin en sevdiği, bayramlarda misafirleri için kullandığı iyi takımlardan birinin. Annesi hayattayken bu yemek takımını yemek odasındaki cam vitrinde saklar, kimsenin dokunmasına da izin vermezdi. Annesinin vefatının üzerinden yıllar geçtiyse de tabaklar hâlâ kapalı kapılar ardında, el değmeden duruyordu. Isabel, kardeşleri nadiren ziyaretine

geldiğinde sofrayı her gün kullandığı tabaklarla kurar ama Hendrik, “İsa, hadi ama, onlara dokunamayacaksa böyle şeylere sahip olmanın ne anlamı var?” diyerek vitrini açmaya kalkardı. Isabel’in yanı-tıysa gecikmezdi: “Onlar kullanmak için değil, saklamak için.”

Kırık parçanın nereden geldiğine ve neden toprağa gömüldüğü-ne dair henüz bir açıklama yoktu. Annesinin tabakları daha önce hiç kaybolmamıştı. Isabel biliyordu bunu, yine de kontrol etme gereği duydu. Takım bırakıldığı gibiydi: bir düzine tabak, kâse, küçük bir sütlük. Her birinin ortasında da daire şeklinde birbirini kovalayan üç tavşan.

Ertesi gün Isabel, Den Haag’a giden trene, kahverengi kâğıda sar-dığı bu parçayla bindi. Restorana vardığında Hendrik’in arabasını mekânın önünde gördü, kendisi de direksiyon başındaydı: Camları kapatmış, sigara tüttürüyordu. Başparmağını gözüne sürtüyor, kendi kendine bir şeyler söylüyor, biriyle tartışıyor gibi görünüyordu. Saç-ları Isabel’in beklediğinden daha uzundu. Isabel eğilip, “Selam,” de-yince kardeşi irkilip dirseğini oturduğu koltuğa vurarak, “İsa aşkına, Isabel!” diye haykırdı.

Isabel yolcu koltuğuna geçti, çantasını kucağına aldı. Hendrik si-garasından bir nefes daha çekti, eğilip kadını üç kez öptü. Her iki yanağından birer kez ve ne olur ne olmaz diye son bir tane daha.

“Erkencisin,” dedi Isabel.

“Şapkan güzelmış,” dedi Hendrik.

Isabel hemen şapkasına dokundu. “Öyle.” Evden çıkarken şapka-nın kendisine yakışıp yakışmadığından emin olamamıştı. Her za-man taktıklarından daha büyüktü. Parlak yeşil bir kurdelesı vardı. “Eee, nasıl gidiyor?”

“Bilirsin işte.” Hendrik sigarasının külünü pencereden silkip ar-kasına yaslandı. “Sebastian’la konuşuyordum, evine gitmekten bah-sediyordu.”

Isabel bir kez daha şapkasına, ensesine dokundu. Tokalarından birini biraz ittirdi. Hendrik kısa süre önce de kendisini arayıp aynı şeyi söylemişti: Sebastian'ın annesinin sağlığı kötüye gidiyor, Sebastian kadıncağızı ziyaret etmek istiyordu. Hendrik'ten de kendisine eşlik etmesini bekliyordu. Isabel bu konuda ne diyeceğini bilemediğinden çareyi susmakta buldu. Haberi duymazdan gelip bahçenin hâlinden, hizmetçi Neelke'den ve onun bir şeyler çalışıyor olabileceğinden, Johan'ın kendisini şaşkınlığa uğratan rahatsız edici ziyaretlerinden ve yeni araba senedinden bahsetti. Hendrik sözünü kesti, gözlerini Isabel'den kaçırarak, "Sanırım onunla gitmem gerekecek," dedi. "Yalnız gitmesine izin veremem, yapamam bunu..."

"Bak, ne buldum," diye araya girdi Isabel ve sardığı paketi çantasından çıkardı. Avucunun içindeki kâğıdı Hendrik için açtı. "Bahçe-de gömülüydü. Sukabaklarından birinin altında."

Hendrik'in kafası bir an için karışır gibi oldu. Sonra hızlıca göz kırptı, nefes aldı ve parçayı kardeşinden alıp incelemeye koyuldu. Ters çevirdi. "Annemin tabaklarından falan mı?"

"Öyle duruyor, değil mi?"

"Aynen," dedi temkinli bir şekilde ve parçayı Isabel'e uzattı. Sokağın karşı tarafında yürüyen bir çift tartışıyordu. Kadın adamı susturmaya çalıştı, adamsa karşılık olarak sesini yükseltti.

Isabel nefes nefese sohbete devam etmeye çalıştı: "Sanırım Neelke..."

"Isabel." Hendrik yüzünü kardeşine döndü, sigarası hâlâ elindeydi. Aralarındaki boşluk dumanla kaplanmıştı. "Hayalî fikirlerle hep-sini kovmaya devam edersen ülkede hizmetçi kalmayacak..."

"Hayalîymiş! Ben *soyuldum*. Onlar..."

"Bir kere," dedi. "Bu sadece bir kere oldu ve kız çok gençti Isa, yapma lütfen. Sen hiç genç olmadın mı?" Isabel gözlerini ondan ka-

cırdı, eğilip kadının gözlerini yakaladı. Muzip bir tonla, “Bir zamanlar ben de öyle değil miydim?” diye sordu.

Artık eskiden oldukları gibi değillerdi. Isabel neredeyse otuz yaşındaydı, Hendrik ise daha genç. İçlerinde en genci. Isabel parçayı tekrar kâğıda sardı ve çantasına koydu.

“Ayrıca,” dedi Hendrik. “Uzun zamandır toprakta olabilir. Belki de Louis yanlışlıkla bir tabak kırdı ve paniğe kapılıp...”

“Annem fark ederdi,” dedi Isabel.

Hendrik onu ciddiye almıyordu. “Hem biz taşınmadan önce evde neler olduğunu kim bilebilir ki?”

“Ne demek biz taşınmadan önce?”

“Biz taşınmadan önce işte. Başka biri tabak kırmış olabilir. Her zaman beş tane yok muydu? Altıncısına ne oldu?”

“Hendrik... Onlar... Onlar annemin tabakları.”

“Hayır, hayır. Evde hep vardı...” Belli belirsiz bir işaret yaptı. “Çanak çömlek. Sandalyeler filan.”

Ülkenin doğusuna taşındıklarında Hendrik on bir yaşındaydı, en büyükleri Louis ise on üç. Hendrik yaşına göre ufak tefek, yanakları çökük, melankolik bir çocuktü. Isabel onun, evdeki o ilk günlere dair pek bir şey hatırladığını düşünmüyordu. O dönemin de öncesinden bahsederlerdi daha ziyade: Amsterdam’daki çocukluklarından, babasının hastalanmadan önceki durumundan, şehrin aralık ayındaki kokusundan, dönüp duran oyuncak trenden.

Ama bir şekilde haklıydı. Isabel’in daha önce aklına gelmemiş olan tuhaf bir düşünceydi bu. Möbleli bir eve taşınmışlardı, dolu bir eve. Neredeyse her şey hazırdu: çarşafklar, saksılar, pencere kenarlarındaki vazolar.

“Ama bu annemin...” Isabel sözünü yarıda kesti. Anneleri tavşan desenini çok severdi. Ev bunlarla doluydu: pervazlarda tavşan figürleri, ocağın arkasındaki fayanslarda tavşanlar.

Hendrik, “Hatırlarsın, Amsterdam’da çançiçeği desenli tabaklarımız vardı. Ah, sanırım Karel Dayı’nın o zamanki karısı sayesindeydi, değil mi? Evi bizim için o hazırlamadı mı?”

“Karel Dayı hiç evlenmedi,” diye itiraz etti Isabel.

“Ah, hadi ama. Uzun boyluydu. Yanağında doğum lekesi vardı hani. Hep bağırarak selam verirdi.”

“Hayır.”

“Annem gelmeden önce bir süre bizimleydi. Gerçekten hatırlamıyor musun?”

Isabel böyle bir kadını hatırlamıyordu. Geldikleri günü de, onlara etrafi gösteren, nereye gideceklerini, nerede uyuyacaklarını, yatakların neden çoktan hazır olduğunu söyleyen birini de.

Hendrik, “Bunu takıntı hâline getirme,” dedi. “İsa? Yapma bunu.”

Isabel elini çimdikiyordu. Durdu. Boğazını temizledi, şapkasına üçüncü kez dokundu. “Peki, tamam, belki Louis biliyordur.”

“Tabii,” dedi Hendrik, Louis’nin herhangi bir şey bildiği düşünce-si eğlenceliymiş gibi. “Yanında birini getiriyormuş, sana da söyledi mi?”

Louis genellikle akşam yemeklerine birlikte olduğu kızları getirirdi. Üçünün baş başa yemek yediği son akşam da planlı değildi: Louis’nin arkadaşı onu ekmişti. Isabel, *İyi kurtulduk*, diye düşündüyse de Louis’nin –başkalarıyla birlikte olmadığı zamanlarda– kardeşlerine söyleyecek çok az şeyi olduğunu fark etmişti. Uzun ve yapmacık bir geceydi. Hendrik çok sarhoş olmuş, önce yüksek sesle, sonra da fısıltıyla konuşmaya başlamıştı. Isabel ve Louis onu eve götürmek zorunda kalmışlardı: Hendrik, Louis’nin arabasının arkasından çıkmak bilmemiş, apartmanın önündeki çukura kusmuştu. Sebastian sabahlığıyla pencereden eğilmiş ve *Tanrım, siz ikiniz ona ne yaptınız?* diye haykırmıştı.

“Üç kişilik yer ayırttım,” dedi Isabel, Hendrik’e. Louis her zaman-

ki gibi birini getireceğini ona söylememişti. Aramamıştı da. Onu hiç aramazdı.

“Biliyorum, evet.”

“Bu çok kaba bir davranış.”

“Hımm,” diye onayladı Hendrik onu.

“Geçen seferkiyle aynı kişi mi? Ondan hoşlanmamıştım. Kızın boynu çok kalındı.”

Hendrik buna gülmekten kendini alamadı. Isa bunu şaka olsun diye söylememişti oysa. “Hayır, yeni biri,” deyince Isabel dudak büküp Hendrik'e gülümsedi. “Bu sefer hayatının aşkını getirecekmiş, öyle duydum.”

“Gerçekten mi?”

“Tabii ya.” Sigarası bitmişti. Takım elbiseli bir garsonun yönlenirdiği insanlar restorana girip çıkıyordu. Hendrik, “Gidelim mi artık?” diye sordu.

“Henüz gelmedi.”

“Biliyorum.” Hendrik pencereyi açtı. “Yine de girelim mi?”

İçeri girdiler. Louis'nin içeri girmesiye yarım saat daha alacaktı. Hendrik üç sigara daha içti, iki bira devirdi, epey gevezelik etti, sonra da hasta annesini görmek için Paris'e giden Sebastian'a eşlik edip edemeyeceği konusunu açtı yeniden. Ne kadar kalacakları kesin değildi. Doktorlar neler olabileceğini öngöremiyordu. Hendrik bunu söylerken gözlerini kız kardeşinden ayırmamıştı, sanki Isabel'in bunu duymak istemediğini biliyor ama öyle ya da böyle bir şey söylemesini istiyordu: Gitmesini ya da gitmemesini, ona bir tür onay vermesini. Isabel bunu yapamazdı. Isabel, “Ne yapmak istiyorsan onu yapmalısın,” dedi. Elinde bir bardak su vardı. Suyundan içti.

Hendrik, “Sen idare edebilir misin? Bir süreliğine gitsem?”

“Böyle yaşadığımı mı sanıyorsun? Merakla bir sonraki ziyaretini bekleyerek?”

“Isabel.”

“Artık sen de yoksun. Evde kalmıyorsun, Paris’te de olabilirsin, gerçekten. Hatta...” Isabel daha fazlasını söylemek istedi ama kendine hâkim oldu. Paris’e hiç gitmemişti. Uzak olduğunu biliyordu. Annele-ri hastalandığında eve dönmek için Hendrik’in tek yapması gerekenin trene binmek olduğunu ama bunu nadiren yaptığıını biliyordu.

Hendrik, Isabel’in koluna dokundu. “Boş versene,” dedi. Sonra yeni bir konu açtı, neşeli bir sesle, “Şimdilik bunu unutalım, bana yeni, heyecan verici bir şey söyle. Erkeğinin nasıl olduğunu anlat, İsa, bana bundan bahset hadi.”

Bu onu kısa sürede kendine getirdi. “Benim... Ne?”

“Ah, bilirsin işte. Eski komşum Johan yok mu?”

Isabel dehşete kapılır gibi oldu, mahcubiyetinden ne yapacağını şaşır-dı: Kardeşi pervasızca fazla mahrem konulara giriyordu. Boy-nuna yayılan sıcaklığı görmezden geldi ve, “Johan kesinlikle be-nim...” diye geveledi.

O an Hendrik’in bakışları yeniden girişe kaydı: Gelen Louis’ydi. Karşılama masasına fazlaca eğilmiş, elini kolunu sallayarak şef gar-sonla hararetle konuşuyordu. Yeni kız arkadaşı da yanındaydı, kızın mahcup ve gergin bir hâli vardı, titrek şekilde gülümsemeye çalıştığı göze çarpıyordu. Saçları platin sarısıydı, üzerindeki elbisenin diki-şiyse çok kötüydü. Çok dardı, eteğinin ucu da yamuk gibiydi. Yüzü ise kıpkırmızıydı. Erkeklerin güzellik standartlarına uygun düşen bir güzellığı vardı.

“Aman Tanrım,” dedi Isabel, Hendrik de homurdandı. Louis tam o sırada başını çevirip şef garsonu işaret ederek onları selamladı. Hendrik bunun üzerine tatlılıkla el sallamak zorunda kaldı. Çift sa-dece üç sandalyenin olduğu masaya ilerledi; yanlarına vardıklarında Louis’nin söylediği ilk şey, “Fazla *sandalyeleri* yokmuş, inanabiliyor musunuz...” oldu.

“Üç kişilik yer ayırtmışım,” diye açıkladı Isabel. Louis hışımla kendini boş olan sandalyeye attı, ceketini düzeltti, kız arkadaşı önce olanca tuhafılığıyla ayakta dikildi, sonra da sandalyeye oturması için yardım eden garsonla tuhaf bir dansa tutuştu; adam sandalyeyi kızın altına doğru itmeye çalışırken, kız ne olduğunu anlayamayıp bocaladı.

“Burası bir restoran,” dedi Louis. “Yedek sandalyeleri vardır illaki.”

“Tekrar selam Louis, hoş geldiniz,” dedi Hendrik. Masada her şey bir an durur gibi oldu. Louis kısa ama derbeder bir sesle karşılık verip sandalyesinden kalktı: Isabel’i öpmek, Hendrik’in elini sıkmak için eğildi. Yoğun bir parfüm kokusu vardı üzerinde. Saçları geriye taranmış, kravatı âdemlemasına degecek kadar sıkı bağlanmıştı.

“Ve bu da Eva,” dedi.

Kız tokalaşmak için ayağa kalktı. Göğsüyle masadaki süs çiçeğini devirdi, sonra da, “Ah hayır,” deyip düzeltmeye çalıştı, tekrar oturduğunda yanlışlıkla masa örtüsünü kendine doğru çekince bütün çatal bıçak takımı titredi.

Hendrik, “Tanıştığımıza memnun oldum,” dedi.

“Sizinle tanışmak da çok güzel, ikinizle de. Hakkınızda çok şey duydum ve Louis’ye sizinle tanışmayı ne kadar çok istediğimi anlatıp duruyordum, değil mi Louis? Çok istediğimi söylemedim mi...”

“Öyle,” diye onayladı Louis menüyü incelerken.

Hendrik, “Ne kadar zamandır tanışıyorsunuz?” diye sormuştu ki Eva atılıp, “Ah, aslında çok olmadı ama sonsuza dek sürecekmiş gibi geliyor, değil mi Louis? Her zaman alt tarafı birkaç ay diyorum ama eminim önceki hayatlarımızda tanışmıştık, birbirimizi tanıdığımızı o kadar eminim ki...” dedi.

Isabel yanlarından geçen garsona el sallarken, “Sipariş verelim mi?” diye sordu. Louis onları bekletmişti. Akşamın bu saatinde yemek yemeye alışık değildi, karnı zil çalıyordu, bu yüzden daha da sinirliydi.

Eva nefesini tutmuş, gülümsemesini korumuştı. Ama yüzü şimdi daha da kızarmıştı. “Yine de,” deyip bir anda susuverdi, cümlesini tamamlamadı. Sipariş sırası ona geldiğinde menüdeki sözcüklerin yarısını hiç duymadığını telaşla söyleyip Louise eğildi. “Siparişi sen ver sevgilim. Bu konularda benden çok daha iyisin zaten,” dedi.

Deniztarağı sipariş ettiler. Yemekler geldiğinde Eva deniztarağının ne olduğunu sordu, Louis cevap vermek üzereydi ki Hendrik araya girdi ve, “Ah hadi tahmin et,” dedi.

Eva hazırlıksız yakalanmış gibiydi ama sonra küçük bir tahminde bulundu: Bir çeşit patates mi?

Bir an kimse bir şey söylemedi, sonra Hendrik masanın altından tekmelenmiş gibi sarsıldı. Dirseklerini masaya dayadı ve Eva’ya neler yaptığını sordu. Okuyor muydu, çalışıyor muydu, yoksa bütün gün mutlu mesut aylıklık mı ediyordu? Eva cevaben yine kızardı, cevap vermek içinse acele etmedi: Çatalını bıçağını bıraktı, ellerini peçetesine sildi, bardağını kafasına dikledi. Isabel bunun genç kadının ikinci ya da üçüncü kadehi olduğunu fark etmişti. “Şey,” dedi Eva. “Şey, yani...” Derken kelimeler bir anda ağzından dökülüyordu: “Ah, iş konuşmak zorunda mıyız? Bu konular çok sıkıcı da.”

Isabel uzaklara, pencereden dışarı baktı; camda restoranın yansımasıyla karşılaştı, mekân sessiz gölgeler hâlinde onlara yankılanıyordu. “İşten sıkılmayı göze alabilecek bir tipe benzemiyorsun,” dedi pat diye.

Louis adını bir kez söyledi, hançer gibi: “Isabel.”

Isabel kadının bakışlarına karşılık verdi ama geri adım atmadı.

Louis, “Eva alçakgönüllü davranıyor. Değil mi Eva?” Eva’nın cevap vermesini beklemeyip onun yerine konuya açıklık getirdi: “Eva, Van Dongen için kâtiplik yapıyordu. Yakın zamanda bıraktı ve şey...”

“Teyzem,” diye ekledi Eva.

“Hah, teyzesi, evet, ona bir miktar para bıraktı...”

“Evet,” diye onayladı Eva soluk soluğa.

“Demek bu zeki kız kendi kendine yetebiliyor, Isabel. Ve ben senin ne demeye getirdiğini düşünmek istemiyorum.”

Isabel derin bir sessizliğe gömüldü. Konuşma yer yer duraksayıp tavsasa da devam etti. Hendrik gerginliği artırıyor, Eva'nın anlamayacağı şekilde onunla alay ediyordu. Louis bunu fark ettiyse de görmezden geldi: Her sinirlenişinde Eva'ya dönüyor, gözleri şefkatle yumuşayıp dudakları bükülüyordu. Isabel bu ifadenin onu aptal gibi gösterdiğini düşündü. Louis yıllar önce annelerinin cenazesine de bir kız getirmişti. Bütün cenaze fotoğraflarında o kız vardı ama adını kimse hatırlamıyordu. Louis bile. Isabel fotoğraf albümü hazırlarken sormuştu bunu ona.

Restorandan ayrılırken Isabel tuvalete gitmek için izin istedi. Çok fazla şarap içmemişti aslında –şarap onu her zaman durgun ve acımasız yapardı– ama akşamın nemli havasında içtiği azıcık şarap bile ateşini yükseltmeye yetmiş gibiydi. Bir parça kâğıt havluyu ıslatıp boynuna bastırdı.

Tam o sırada Eva girdi içeri. Isabel kâğıt havluyu fırlattı. Eva kabinlerden hiçbirine girmede: Ne yapacağını bilemez hâlde tezgâha yaslandı. Isabel'den daha sarhoştı. Elbisesinin ne kadar yamuk durduğu bu hâliyle daha da belli oluyor, ışıklar saçlarının çığ sarılığını daha da kötü gösteriyordu. Isabel peroksit kokusunun burnuna kadar geldiğini düşündü.

“Bu gece çok güzeldi,” dedi Eva.

“Hı hı,” dedi Isabel ellerini yıkarken.

“Seninle *gerçekten* tanışmak istiyordum, biliyorsun. En çok da seninle. Louis bana çok şey anlattı. Eski aile evinde yaşıyordun, değil mi? Üçünüzün büyüdüğü evde...”

“Seni bu gece buraya ben davet etmedim.”

Eva bir an nefesini tuttu, sonra dudakları kıpırdadı. Yakasının altında ter tabakası vardı. O an Isabel ona bakmaktan bile rahatsızlık

duyduğunu hissetti. Elbisesinin dar dikişlerinden, saçlarının koyu renk diplerinden, boyalı kaşlarından rahatsız olmuştu. *Kötü bir performansın bu kadar aleni şekilde sergilenmesi nasıl da aşağılayıcı*, diye geçirdi içinden.

Derken Eva güldü. Tek, keyifsiz bir kahkaha. “Pekâlâ!” dedi. “Sakın aklından geçeni söyleyeyim deme!”

Isabel ellerini kuruladı. “Kabalık etmek istememiştim.” Bu bir yalandı. “Ama merak etme, yakında seni de unuturuz.” Bunu açıkça ifade ettiğinden emin oldu: “Senden sıkılacak ve ben de senden bir daha haber alamayacağım.”

İstedığı etkiyi yaratamamıştı. “Ah,” dedi Eva. Başını öne eğdi. “Göreceğiz bakalım.” Bu ses daha önce kullandığı ses değildi, her konuşmaya histerik kahkahaların eşlik ettiği ses değildi, bardağı devirdiğinde, bıçağı yüksek sesle tabağa sürttüğünde –pardon, *çok aptalım, affedersiniz*– diye özürler yağdıran ses değildi.

Isabel ona baktı ve yüzündeki ifadede bir şeylerin parıltısını yakaladı, bir çatlağın, bir şeyin; ama göz açıp kapatıncaya dek kayboldu, öyle ki Isabel bunu hayal edip etmediğinden emin olamadı. Belki de böyle bir şey hiç olmamıştı.

Isabel gitmeye hazırlandı. Eva tünediği yerden kıpırdamadı, onun gidişini izledi, bakışları sabitti. Keskin. Dışarıda, sokakta, hava aynı anda hem sıcak hem de ıslaktı, sisliydi, yağmur çiseliyordu. Deniz sokaklara kadar taşmış gibiydi, etraf tuz kokuyordu. Louis, “Eva nerede?” diye sordu. Isabel de, “Hah, ondan ben mi sorumluyum şimdi?” diye sordu.

Hendrik kolunu Isabel’in koluna doladı. Isabel kımıldamadı. Louis, “Bu gece çok kötüydün. Ona karşı çok kötüydün,” dedi.

“Yapmayın,” dedi Hendrik.

Louis sesini yükseltmemeye çalışarak bir adım daha yaklaştı. “İkinizi bir araya getirmek için ne gerekiy...”